

NODUS (A városrehabilitáció és a területi tervezés összekapcsolása)

Projekt adatlap

1. A PROJEKTRŐL DIÓHÉJBAN

NODUS- A városrehabilitáció és a területi tervezés összekapcsolása

A projekt kezdete: 2008. szeptember

A projekt zárása: 2010. május

2. PARTNEREK

- Katalónia régió (Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques), Spanyolország
- Emilia-Romagna régió (Programmazione territoriale e negoziata Regione Emilia-Romagna), Olaszország
- Mazovia régió (Samorząd Województwa Mazowieckiego), Lengyelország
- Katowice, Lengyelország
- Amszterdam, Hollandia
- Gyulafehérvár (Alba Iulia) Alba Iulia Intercommunity Association for Development, Románia
- Dobrich, Bulgária

3. MILYEN KIHÍVÁSOKKAL NÉZTEK SZEMBE A PROJEKTPARTNEREK?

Az európai városfejlesztést nagymértékben érintik a társadalmi kirekesztés és a társadalmi-területi szegregáció kihívásai, ami kapcsolatban áll a városok egyes területeinek hanyatlásával. Ezek a problémák nem tekinthetők csupán helyi jelenségeknek.

A NODUS a terület alapú városfejlesztési politikák külső integrálására összpontosít, különös tekintettel a helyi szint fölötti tervezés kapcsolataira, a kormányzásra és a helyi terület alapú városmegújításra. A cél, ezen tervezési és politika-alakítási tevékenységek közötti koordináció elősegítése a kiegyensúlyozottabb városfejlesztés elérése érdekében.

A NODUS témája érdekes lehet a többszintű kormányzás, valamint a hátrányos helyzetű városrészek megújítása szempontjából is. Szűkebben értelmezve, a NODUS módszertani szempontból is újat hozott, ugyanis kifejlesztettek egy módszert arra, hogyan lehet elérni a helyi szint fölötti szinten (régió, várostérség) a hátrányos helyzetű területek helyi megújítandó térségekként történő kijelölését, hogyan kell megvalósítani a terület alapú intézkedéseket, és hogyan kell biztosítani, hogy ezek az intézkedések a helyi szint fölötti nézőpontból kiegyensúlyozott eredményekhez vezessenek.

4. MILYEN KÖVETKEZTETÉSEKET VONTAK LE? MILYEN JAVASLATOKAT FOGALMAZTAK MEG?

A NODUS keretében sokféle partner együttműködéséről beszélhetünk: voltak köztük régiók (Catalunya, Emilia-Romagna and Mazovia), illetve városok (Amsterdam, Katowice, Alba Iulia, Dobrich). Néhány partner egészen nagy tapasztalattal rendelkezik a városmegújítás, a részvétel és nemzetközi projektek terén, míg mások egy vagy több nézőpontból is kezdőknek tűnhetnek. Ez részben a partnerek tapasztalatai, erősségei, érdeklődésük sokféleségének volt köszönhető, ami nehezítette egy Európa-szerte egységesen használható modell kidolgozását, a városmegújítás és regionális területi tervezés közötti kapcsolat megteremtésére. Ugyanakkor pontosan a partnerek különböző helyzetéből fakadó sokszínűség volt az, ami felhívta a figyelmet az európai régiók és városok közt jelentkező hatalmas különbségekre, rendkívül megnehezítve ezzel az általánosítást.

A projekt témája is változott az idők során. Először az volt a kérdés: Hogyan jelöljük ki a leromlott területeket? Ám ez a kérdés sokkal bonyolultabb, hiszen a „leromlott terület” értelmezése helyzetfüggő. Megkülönböztethetünk fizikailag leromlott területeket, a társadalmi szegregáció térséget, ahol nincs szemmel látható fizikai leromlás, illetve azon térségeket, amelyek felújítása kulturális-építészeti értékük miatt indokolt.

A legfontosabb, kézzel fogható eredményei a NODUS projektnek az „irányított tervezési folyamat”, a helyi támogató csoportok megalakulása (Mazovia, Katowice), komplex kutatás egy jellegzetes városrészen (Gyulafehérvár), helyi cselekvési tervek kidolgozása (Katowice), tapasztalatcsere és tudás átadás. Végül, de nem utolsó sorban, a városi megújítás és többszintű kormányzás tudatos összekapcsolása, valamint a funkcionális városi térségek szintjén megszülető tervezési folyamatok szintén fontos hozományai a projektnek.

5. MIT TANULTAK A PARTNEREK A PROJEKT SORÁN?

Katalónia

A Nodus partnerek egyrészt túl sokféleképpen bizonyultak, különböző kapacitásokkal és mindezek fölött túlságosan is eltérő érdekekkel rendelkeztek. Más részről azonban, sok elvárást sikerült teljesíteni és voltak nem várt tapasztalatok, amelyekből tanulni lehetett.

Másodsor megértettük milyen mértékben tér el néhány kelet-európai város és régió helyzete a miénktől. Ez az észrevétel ösztönzött minket arra, hogy az optimizmus üzenetét küldjük ezen városoknak és régióknak, hiszen helyzetük nem különbözik a két vagy három évtizeddel ezelőtti katalán állapotoktól.

Harmadsor, olyan fogalmak különböző értelmezése, mint a városi leromlás vagy területfejlesztés arra kényszerített minket, hogy sokkal nyitottabbak legyünk (ha nem még óvatosabbak), amikor használjuk őket.

Emilia Romagna

A Nodus projektben való részvételnek köszönhetően kiegészíthettük Emilia-Romagna régió tapasztalatait más partnerek tapasztalataival, akik különböző nézőpontból mutattak be esettanulmányokat. Ezen felül Emilia-Romagna régióknak a Nodus projekt „irányított tervezési folyamata” a legfontosabb eredmény.

Mazovia

A projekt legfontosabb eredménye a Helyi Támogató Csoport létrehozása és a Mazovia-i Regionális Városmegújítási Tanács megalapítása. A tanács fő funkciója lesz tájékoztatni a mazoviai regionális önkormányzatot a régió városmegújítási projektjeit érintő ügyekről és ezen projektek koordinálásáról.

Katowice

A NODUS munkái eredményeként létrejött Helyi Cselekvési Terv elfogadásával a remények szerint Katowice állhat elő elsőként egy következetes és integrált modell kidolgozásával és későbbi végrehajtásával a terület-alapú beavatkozásokra, a városi megújítási program során.

Amsterdam

A régió, nem jelent hozzáadott értéket Amszterdam és a holland helyzet számára. De fontos a kapcsolat és egyeztetés az Amszterdam környéki városokkal és falvakkal különösen a területfejlesztés témakörén belül. Nem egy új politikai testület beiktatásával, hanem együttműködés útján. Ez az, amit Amszterdam megtanult a projektből.

Gyulafehérvár (Alba Iulia)

A NODUS projekt során Gyulafehérvár önkormányzata azonosította és mind statisztikai mind szociológiai szempontból felmérte leromlott területeit és az ott élő közösségeket. Ez volt az első alkalom Romániában, hogy ilyen részletes, komplex kutatás készült egy konkrét városrészre.

7. ELÉRHETŐ EREDMÉNYEK

Zárójelentés: <http://urbact.eu/en/projects/metropolitan-governance/nodus/homepage/>

Cikk a projekt vezető szakértőjétől Az integrált terület alapú város rehabilitációs programok nehézségei, Tosics Iván, NODUS LE, Szeptember 2009

http://urbact.eu/fileadmin/Projects/NODUS/outputs_media/URBAC_Hottopic_final_090920_2_.pdf

Az Urbact Tribune 2009 novemberi számában is elérhető

Hírlevél

http://urbact.eu/fileadmin/Projects/NODUS/documents_media/Stockhom.pdf

Brosúra

http://urbact.eu/fileadmin/Projects/NODUS/documents_media/Brochure_Montpellier.pdf